

BALTĀ ĀBOLIŅA (*Trifolium repens* L.) DESKRIPTORI

III RAKSTUROŠANAS UN NOVĒRTĒŠANAS DESKRIPTORI

BALTĀ ĀBOLIŅA vērtēšanas īsa metodika izmēģinājumu iekārtošanai

BALTĀ ĀBOLIŅA paraugus sēj laukā pavasarī, bez virsauga, ar rokām. Sēj 2 m garās rindiņās, katrs numurs aizņem 2 rindiņas. Attālums starp rindiņām 60 cm, starp lauciņiem 1 m. Lauciņa lielums 1 m². Minimālais atkārtojumu skaits: 2 – 3, kas izvietoti rendomizēti. Par standartšķirni izvēlas Latvijas šķirņu katalogā iekļauto baltā āboliņa šķirni. Standartšķirne iekļaujas kopējā vērtējumā.

Paraugu izvērtēšanas laiks: sējas gads + divi nākošie zelmeņa izmantošanas gadi, kopā 3 gadi.

KP mēslojumu iestrādā sējas gada pavasarī (atkarībā no augsnes analīzēm). Papildmēslojumā nākošā gada pavasarī dod komplekso mēslojumu ar minimālu N saturu, apm. 2 cnt/ha. Lauciņu apkopšanu veic ar rokām.

Pazīmes raksturojumu vērtē pēc 9 ballu skalas.

Rādītāji izmēģinājuma vietas raksturošanai:

- a. Valsts
- b. Institūcijas nosaukums un adrese
- c. Institūcijas ģeogrāfiskās koordinātas (platums, garums, augstums virs jūras līmeņa)
- d. Sējas datums
- e. Novākšanas datums
- f. Laukdīdība (ballēs: atsevišķi augi – 1; pilna rinda - 9)
- g. Lauciņu lielums
- h. Atkārtojumu skaits
- i. Mēslojums (veidi un devas)
- j. Augu aizsardzības līdzekļi, kādā attīstības fāzē izmantoti

VIDES APSTĀKĻI:

- k. Augsnes tips
- l. Reljefs
- m. Augsnes pH
- n. Organiskās vielas saturs augsnē
- o. Augsnes mehāniskais sastāvs
- p. Temperatūra (gada un/vai sezonas minimālā, maksimālā un vidējā)
- q. Nokrišņi (gada un/vai sezonas summa)
- r. Salnas veģetācijas periodā (datums un zemākā temperatūra)

Deskriptora kods	Pazīmes citos deskriptoros	Deskriptors skala (ballēs)	References vērtības	Piezīmes
Raksturojums				
III/1		Augšanas tips		
		1 - punduru forma 2 - vidēja forma 3 - giganta forma		Nosaka ziedēšanas laikā.
III/2		Tendence uzdziedēt sējas gada rudenī		
		1 - ļoti zema 5 - vidēja 9 - ļoti augsta	Uzzied daži augi Uzzied 50% augu Uzzied gandrīz visi augi	Vērtē septembra 1. dekādē.
III/3		Ziemcietība		
		1 - maz bojājumu 5 - puse augu bojāta 9 - stipri bojājumi	< 10% 50% > 90%	Vērtē pavasarī 2 nedēļas pēc veģetācijas sākuma, visā lauciņā.
III/4		Ataugšana pavasarī		
	IPGRI 4.1.3.	1 - vāja 5 - vidēja 9 - strauja	3 cm 5 cm (augu garums) 10 cm	Nosaka pavasarī divas nedēļas pēc veģetācijas sākuma, 3 vietās lauciņā.
III/5		Cera forma		
	IPGRI 4.1.2.	1 – stāvs 2 – pacilās 3 - gulošs		Nosaka vizuāli ziedēšanas laikā.
III/6		Lapas forma		
	IPGRI 4.1.4.	1 - apaļa 2 - ovāla 3 - smaila 4 - noapaļota		Nosaka vizuāli visā lauciņā ziedēšanas laikā.
III/7		Lapas galotnes forma		
	IPGRI 4.1.6.	1 - nošķelta 2 - apaļa		Nosaka vizuāli ziedēšanas laikā.

		3 - asa (trīsstūrveida)		
III/8		Centrālās lapas garums (mm)		
	IPGRI 4.1.7.	1 - ļoti īsa 9 - ļoti gara	5 20	Mēra ziedēšanas laikā, 10 nejauši izvēlētas lapas.
III/9		Centrālās lapas platums (mm)		
	IPGRI 4.1.8.	1 - ļoti īss 9 - ļoti plata	5 20	Mēra ziedēšanas laikā 10 lapas.
III/10		Zīmējuma intensitāte uz lapiņas		
	IPGRI 4.1.12.	1 - ļoti vāja 3 - vidēja 5 - stipra		Vizuāli novērtē līdz ziedēšanai vai ziedēšanas laikā, auga augšējām lapiņām.
III/11		Lapas krāsa		
	IPGRI 4.1.10.	1 - gaiši zaļa 2 - tumši zaļa 3 - raiba		Ziedēšanas laikā, auga augšējām lapiņām.
III/12		Ziedēšanas sākums		
	IPGRI 4.2.1.	1 - ļoti agri 9 - ļoti vēlu	maiņa vidus jūnija sākums	Kad uzzied 50% augu.
III/13		Ziedu krāsa		
	IPGRI 4.2.3	1 - balta 2 - rozā 3 - citāda		Ziedēšanas laikā.
III/14		1. zāles raža		
	IPGRI 6.2.3.	1 - ļoti zema 9 - ļoti augsta		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret standartu, ziedēšanas sākumā.
III/15		2. zāles raža		
	IPGRI 6.2.4.	1 - ļoti zema 9 - ļoti augsta		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret standartu.
III/16		Sēklu krāsa		
	IPGRI 4.2.4.	1 - dzeltena 2 - brūna 3 - cita krāsa		Vērtē pēc sēklu novākšanas.
III/17		Izturība pret slimībām		
		1 - vāja (ļoti)		Vērtē visā veģetācijas perioda garumā.

		9 - augsta (loti)		
III/18	Piezīmes			
III/19	Citoloģiskais raksturojums un identificētie gēni			
III/20	Molekulārie marķieri			
III/21	Attēli			

Paskaidrojumi un izmantotā literatūra

1. Descriptors for White Clover (*Trifolium repens* L.) IBPGR, Rome 1992.
2. Клевер белый. Н. В. Машарова. Россельхозиздат. 1970.